

Qarabağın Aparan Yolu

Həftəlik ictimai-siyasi, publisistik müstəqil qəzet

E-mail:
q_aparan_yol@mail.ru

Qəzet 2005-ci ilin sentyabr ayından nəşr olunur * № 26 (386) 31 avqust 2018-ci il * Qiyməti 40 qəpik

İnsanın və insanlığın özü – Mehriban Əliyeva!

İnsanlar həyatda itxaminən üç qrupa bölünür: İnsanlar var ki, dünyaya səssiz-səmirsiz gəldikləri, xüsusi fəaliyyətləri ilə seçildikləri, yadda qalmadıqları kimi, gedişləri də eləcə səssiz-səmirsiz, izsiz-tozsuz olur. İnsanlar var ki, gəlişləri də, gedişləri də dünyaya bir bəla, bir qara ləkədir, cəhənnəm əzabından başqa bir şey deyil. Sanki dünyanı qana çalxalamaqdan həzz alırlar.

Amma insanlar da var ki, insanlıq adına şərəf, hörmət getirirlər. Onların Yer üzünü

ne, dünyaya gəlişləri sanki Tanrının insanına, insanlığa, bəşəriyyətin təhlükəsizliyinə, əmin-amanlığına, tərəqqisinə, çiçəklənməsinə bir lütfüdür. Böyük Yaradan onları mehız elə bir vaxtda, elə bir çalxantılı mə-

qamda Yer üzünə göndərir ki, onların varlığına, mövcudluğuna böyük ehtiyac duyulur... Kürreyi-ərz, bəşəriyyət, mehız belələrinə, insanlıq adına şərəf gətirənlərə təşnə olur... Tarixən belə insanlar çox

olub. Yəqin ki Dünya və insanlıq var olduqca, yaşadığıca, bu missiyanın daşıyıcıları olan insanlar da var olacaqlar...

Belə insanlardan - dünyaya gəlişi, atdığı addımlar, misilsiz fəaliyyətləri, danılmaz xidmətləri ilə insanlıq adına hörmət, şərəf gətirən, insanlığı insan gözündə Göylərə ucaldan ŞEÇİLMİŞLƏRDƏN, könüllərdə TAXT qurmuş, qəlblərdə HEYKƏL ucaltmış Şəxsiyyətlərdən biri də Mehriban xanım Əliyevadır! Bəli, bəli, Mehriban xanım Əliyeva... Keçmiş deputat həmkarımız (əslində isə o hər zaman MİLLƏTinin Vəkilərindən biri olaraq qalacaq, o, bu statusu 12

illik titanik deputatlıq fəaliyyəti ilə əbədi olaraq qazanıb), Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, YUNESKO və İSESCO-nun xoşməramlı səfiri, ölkənin BİRİNCİ XANIMI və BİRİNCİ VİTSE-PREZİDENTİ Mehriban xanım Əliyeva! 1993-cü ilin məlum iyun hadisələrindən və Azərbaycan xalqının təkidli tələblərindən sonra ikinci dəfə hakimiyyət başına gələn və bu gəlişi ilə Azərbaycanı növbəti dəfə sıxıntılardan, çətinliklərdən, oddan-alovdan qurtaran BÖYÜK XİLASKAR Heydər Əliyevin ikinci iqtidarı dövründən, xüsusilə də 2000-ci illərin əvvəllərindən başlanan BÖYÜK YOL, MÜQƏDDƏS MISSİYA inamla, öz hədəfləri doğrultusunda uğurla davam etməkdədir...

(Davamı
2-ci səhifədə)

Yeni şəxsiyyət vəsiqələrinə görsə vətəndaşlardan barmaq izləri götürüləcək

Prezident İlham Əliyev "Azərbaycan Respublikası vətəndaşının şəxsiyyət vəsiqəsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi barədə Əsasnamə"nin təsdiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2013-cü il 23 oktyabr tarixli 3 nömrəli fərmanında dəyişikliklər edilməsi barədə fərman imzalayıb.

Trend-in məlumatına görə, həmin fərmanla təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikası vətəndaşının şəxsiyyət vəsiqəsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi barədə Əsasnamə" üzrə 2.9-cu bəndə edilən dəyişikliyə əsasən, vəsiqə verən orqanın məsul əməkdaşı vətəndaşın ərizə-anketi üzrə məlumatları yoxladıq-

dan sonra ərizə-anketdə həmin məlumatların düzgünlüyünü öz imzası ilə təsdiq 15 yaşa ta-

şəxsiyyət vəsiqəsinin elektron daşıyıcısına (çipə) daxil ediləcək. edərək, onları vətəndaşın fotosəkil və əl-barmaq izləri ilə birlikdə dərhal İAMAS-a ("Giriş-çıxış və qeydiyyat" idarələrarası avtomatlaşdırılmış məlumat-axtarış sistemi) daxil edəcək.

Vətəndaşın əl-barmaq izlərinin götürülməsi, habelə Beynəlxalq Mülki Aviasiya Təşkilatının (ICAO-nun) tələblərinə uyğun fotosəkilin çəkilməsi vəsiqə verən orqanda həyata keçiriləcək.

Vəsiqə sahibinin əl-barmaq izləri (hər əlindən bir barmaq izi) mam olmamış vətəndaşa şəxsiyyət vəsiqəsinin verilməsi üçün vətəndaşın əl-barmaq izləri götürülmür, gözlərinin rəngi və boyu haqqında tibbi arayış tələb olunmur. Dəyişikliklərə əsasən, fərman 2019-cu il yanvarın 1-dən deyil, 2018-ci il sentyabrın 1-dən qüvvəyə minir. Qeyd edək ki, sentyabrın 1-dən Azərbaycan vətəndaşlarına yeni nəsil şəxsiyyət vəsiqələrinin verilməsinə başlanacaq. Bununla bağlı hazırlıq işləri artıq başa çatıb.

Rusiya XİN Qarabağ münaqişəsinin həllində Almaniyanın rolunun aktivləşməsi məsələsinə münasibət bildirib

şərh verərək deyib.

"Bütün bunlar mövcud formatların səmərəliliyi anlayışı ilə edilir. Bütün bu amillərin cəmində hesab edirəm ki, bu cür bəyanatları nəzərə almaq lazımdır", - M.Zaxarova bildirib.

Xatırladaq ki, Almaniya kansleri Angela Merkel avqustun 23-25-də Gürcüstan, Ermənistan və Azərbaycana səfər edib. Əsas müzakirə mövzularından biri də Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli olub.

Qarabağ münaqişəsində itkin düşənlərlə bağlı yeni məlumat

Bu gün müxtəlif şəraitlərdə itkin düşmüş milyonlarla insanın anılması üçün Beynəlxalq İtkin Düşmüş Şəxslər Günü kimi qeyd olunur.

Bu münasibətlə Beynəlxalq Qızıl Xaç Komitəsindən (BQXK) daxil olan məlumatda deyilir: "Biz bu gün həmin şəxslərin ailələri ilə həmrəyliyimizi və bu çətin durumda onların yanında olduğumuzu qeyd etmək istəyirik. Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı itkin düşmüş minlərlə şəxsin ailələri ümid və elacsizlik içində yaşamağa davam edirlər. Yeni xəbərin olmadığı hər bir gün yaxınlarının taleyinin aydınlaşdırılmasını gözləyən insanlar üçün narahatlıq və qeyri-müəyyənliklə dolu növbəti günə çevrilir.

Artıq onilliklərdir ki, Beynəlxalq Qızıl Xaç Komitəsi regionda itkin düşmüş şəxslərin talelərinin aydınlaşdırılması ilə bağlı fəaliyyətlər həyata keçirir və itkin ailələrinə cavab verilməsi üçün dövlət qurumlarına dəstək göstərir. BQXK-nın Bakı və Yerevan nümayəndəlikləri və Dağlıq Qarabağın missiyası bu münaqişə nəticəsində itkin düşmüş 4500-dən çox insan qeydə alıb.

1992-ci ildə iki oğlu itkin düşmüş Simuzer İbrahimova bu gün də onların bir gün geri qayıdaraq qapını döyəcəkləri ümidi ilə yaşayır: "Onların hər ikisi yoxa çıxdı. Sanki heç vaxt olmayıblar. Evə hər dəfə məşin yaxınlaşanda mənə elə gəlir ki, onlar geri qayıdıblar və indi qapını döyəcəklər. Bundan sonra hər keçən dəqiqə isə bu

ümidi söndürür".

Bu gün, Beynəlxalq İtkin Düşmüş Şəxslər Günündə il boyu keçirilən bir sıra anım mərasimlərindən biri də Şəkiddə təşkil olunub. İtkin düşmüş şəxslərin ailələri qarşısında çıxış edən BQXK-nın Müdafiə proqramı üzrə əməkdaşı Qumral Aslanova doğma insanın taleyini bilmədən yaşamağın çətinliyini vurğulayıb: "Bizə yaxın olan şəxsin həyatını itirməsi çox faciəvi bir haldır. Lakin biz bu hüznə qarşılaşsaq da, bir müddət sonra onların xatirələri ilə yaşaya-raq normal həyatımıza qayıda bilərik. Ailə üzvünün itkin düşməsi isə sanki zamanı dayandırır. Ailələr bilmirlər ki, hüzn saxlasınlar, ya ümidlə gözləsinlər".

BQXK dövlət qurumlarına, itkin

düşmüş şəxslərin talelərinin aydınlaşdırılması və beləliklə də, onların ailələrinə cavab verilməsi yönündə dəstək göstərməyə davam edir. İtkin düşmüş şəxslər haqqında toplanılan ətraflı məlumatlara əlavə olaraq, BQXK-nın Bakı nümayəndəliyi Əsir və itkin düşmüş, girov götürülmüş vətəndaşlarla əlaqədar Dövlət Komissiyası ilə əməkdaşlıq şəraitində itkinlərin ailə üzvlərindən 5000-dən çox bioloji istinad nümunəsi toplayıb. Burada əsas məqsəd gələcəkdə itkin düşmüş insanların şəxsiyyətlərinin müəyyənləşdirilməsi üçün zəruri olan informasiyanın qorunmasını təmin etməkdir.

Beynəlxalq Qızıl Xaç Komitəsi, həmçinin ən ehtiyacları ailələrə psixososial dəstək göstərən təlim

keçmiş müşayiətçilər şəbəkəsinə də dəstəkləməyə davam edir. Müşayiətçilər itkin düşmüş şəxslərin yaxınlarına ev görüşləri, anım mərasimləri təşkil etməklə, onları lazımi orqanlara yönləndirməklə (dövlət orqanları, özəl təşkilatlar və ya ictimai cəmiyyətin nümayəndələri) və ya sadəcə ailələr arasında əlaqələri saxlamaqla kömək edirlər. 2018-ci ilin ilk yarısında 1000-dən çox şəxs bu istiqamətdə müxtəlif dəstək almışdır.

BQXK neytral, qərəzsiz və müstəqil humanitar təşkilat olub, başlıca məqsədi silahlı münaqişələr və digər zorakılıq hallarından əziyyət çəkən şəxslərin həyat və ləyaqətini qorumaqdan ibarətdir. Təşkilat Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı olaraq 1992-ci ildən etibarən Azərbaycanda fəaliyyət göstərir".

Zabit ƏSGƏROV

İnsanın və insanlığın özü - Mehriban Əliyeva!

(Əvvəl 1-ci səhifədə)

Bu yol Mehriban Əliyeva yolu, bu missiya Mehriban Əliyeva missiyasıdır...İşıqlı bir yol, şərəfli bir missiya...Bu illər ərzində Azərbaycanda elə bir sahə, elə bir proses olmayıb və qalmayıb ki, orada Mehriban xanımın izi, əməyi, xidməti, zəhməti olmasın. Azərbaycanın qazandığı bütün zəfərlərdə, imza atdığı bütün uğurlarda Mehriban xanımın xüsusi rolu, əməyi və payı var...O, hər bir sahəyə, hər bir prosesə, Azərbaycan naminə görülen hər bir işə öz töhfəsini verib və verməkdədir.

Mehriban xanım haqqında çox yazılıb, çox deyilib. Onun haqqında nəinki saatlarla, günlərlə, həftə, həftələrlə, aylarla danışmaq, yazmaq olar. Düşünürük ki, yenə də kifayət etməz, kəlmələr yetməz...Əslində Mehriban xanımın bütün bunlara, xüsusi tərifə, geniş təqdimata heç ehtiyacı da yoxdur. Məsəl var ki, deyirlər görünən dağa nə bələdçi?! Amma və lakin...Bizlərin, Azərbaycan cəmiyyətinin, gələcək nəsli Onu yaxından və dərinləndirən tanınmasına ehtiyac var. Çünki bu, elə bir humanist fəaliyyət, elə bir işıqlı yol, elə bir müqəddəs missiyadır ki, insanlığı bunu mütləq bilməli, öyrənməli, əxz etməli, mənimsəməli və sonda əməlinə, fəaliyyətinə tətbiq etməlidir...

... Elə götürək onun son bir illik fəaliyyətini... Ötən ilin əvvəllərində ölkə prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən böyük etimada layiq görülən, Birinci vitse-prezident təyin edilən Mehriban xanım bir ildən bir qədər artıq müddətlik yeni fəaliyyəti dönməndə növbəti uğurlara imza atılıb. Birinci vitse-prezident təyin olunduqdan cəmi bir neçə gün sonra məhz Mehriban xanımın təşəbbüsü və iştirakı ilə Bakının Qaradağ rayonunun Lökbatan qəsəbəsində Ermənistan-Azərbaycan münafişəsi nəticəsində öz doğma yurd yerlərindən, ata-baba ocaqlarından didərgin düşənlərin, eyni zamanda, Qarabağ müharibəsində iştirak etmiş, yaralanmış, əlil olmuş və Şəhidlik zirvəsinə ucalmış Vətən fədailərinin və onların ailə üzvlərinin - minlərlə insanın mənzil şəraitinin yaxşılaşdırılması üçün yeni şəhərciyin təməlatma mərasimi

düzenləndi. Və tam bir il sonra əməli fəaliyyətin nəticəsi... Həmin şəhərciyin təntənəli açılış mərasimi... Mehriban Əliyeva daim QOŞA QANAD kimi birgə addımladığı həyat yoldaşı-ölkə prezidenti cənab İlham Əliyevlə həmin şəhərciyin açılışında iştirak etdi...Bu insanların sevincinə sevinc qatmaqdan, onları həyatın minbir əzab-əziyyətinə qurtarmaq, onlara yaşamaq eşqi bəxş etməkdən böyük nə ola

bilər ki?! Bax, Mehriban xanım insanlığın belə bir Humanizm daşıyıcısı, mərhəmət nümunəsidir!

...Yaxud başqa bir misal, başqa bir ibrətamiz nümunə... Atalarımızın daha bir yaxşı deyimini də var: əl tutmaq Əlindən qalıb...Yeni, bu, heç də sadəcə maddi dəstək anlamında deyilmiş bir məsəl deyil. Burada daha çox mənəvi dəstək, mənən arxa-dayaq durmaq nəzərdə tutulub. Eyni zamanda, bu deyim əlbəttə ki maddi dəstək anlamını da özündə ehtiva edir... Kimsəsiz, köməksiz, yardıma ehtiyacı olanlara kömək etmək, onları sevindirmək... Bu missiya Mehriban xanımın fəaliyyətinin ən başlıca prioritetlərindən biri olub və olmaqdadır. Bu yerdə xatırladım ki, hələ də əsrlərdən üzəbəri davam edən növbəti Müqəddəs Qurban bayramının təsirli, xoş duyğuları altındaydıq... Bu bayram paylaşma, yardımlaşma, əl tutma, könül sevincinə bayramdır...Mehriban xanım hər il olduğu kimi, bu il də yardıma, köməyə, dəstəyə ehtiyacı olan insanları bir daha sevindirirdi. Rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondu vasitəsi ilə yüzlərlə insana mənəvi-maddi dayaq oldu, onlara Qurban eti, bayram sovgatı pay-

latdırdı. Yenə də bir el məsəli yada düşür: sağ əlin verdiyini sol əl bilməsin gerek. Mehriban xanım da bu yardımını sakitcə, televiziya kameralarından kənar, jurnalist qələmindən uzaq bir şəkildə etdi. Bax, Mehriban Əliyeva insanlığın belə bir təvazökarlıq daşıyıcısı, şərəf nümunəsidir!

...Mehriban xanım hər il olduğu kimi, son bir il ərzində də ölkə prezidenti ilə birgə paytaxt Bakıda,

də, 20 iyul tarixində ölkəmizdə MDB ölkələri daxili işlər nazirləri şurasının növbəti-5-ci toplantısı keçirildi.Yüksək səviyyəli toplantıda iştirak etmək üçün ölkəmizə gəlmiş rəsmi şəxsləri qarşılayan və qəbul edənlər arasında Mehriban xanım da vardı...O, iclasdan öncə nümayəndə heyətinin bir qrup üzvünü qəbul edərkən söhbəti, müzakirəni yenə də Azərbaycanın ən ağırlı məsələsi olan Ermənistan-Azərbaycan münafişəsi, işğal olunmuş ərazilərdən terrorçuluğun və narkotik vasitələrin yayılması üçün istifadə cəhdlərinə, onların yolverilməzliyinə yönəltdi... Ümumiyyətlə, Qarabağ məsələsi, Ermənistanın təcavüzü, işğal faktı, üzleşdiyimiz faciələr, törədilən soyqırımı aktları, onların olduğu kimi dünyaya, bəşəriyyətə çatdırılması, həqiqətin, realıqların qəbul və etiraf etdirilməsi deyərdim ki, Mehriban xanımın və onun illərdir rəhbəri olduğu Heydər Əliyev Fondunun fəaliyyət istiqmətinin bir nömrəli hədəfi və ən başlıca ana xəttidir. Bu istiqamətdə görülən işlər, göstərilən xidmətlər, çəkilmiş zəhmətlər və təbii ki onların məntiqi və əməli nəticəsi, bəhrəsi də ortadadır, gözümüzün önündədir...Artıq dünya kimin kim olduğunu anlamaqda, işğalçı ilə işğala məruz qalanı fəqrələndirməkdə, ayırmaqdadır. Mehriban xanım adıçəkilən görüşdə də bir daha Ermənistanın Azərbaycan torpaqlarını hələ də işğal altında saxlamasına, münafişənin həllinə bütün vasitələrlə əngəl törətməkdə davam etməsinə diqqətli cəlb etdi və münafişənin həllinin, sülhə, təhlükəsizliyə təhdid olan bütün davranışların aradan qaldırılması üçün vacibliyini bəyan etdi: "Sizin diqqətinizi Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ bölgəsində bir sıra xarici şirkətlərin qanunsuz iqtisadi fəaliyyəti faktlarına yönəltmək istərdim. Hazırda Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində qanunsuz iqtisadi fəaliyyət həyata keçirən 177 xarici hüquqi şəxs aşkar edilib. Bununla yanaşı, 710 xarici vətəndaş işğal olunmuş ərazilərə gəlib. Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın ayrılmaz hissəsidir, ölkəmizin ərazi bütövlüyünü bütün dünya tanıyıb.

eləcə də son illər siması büsbütün dəyişən, gözəlləşən Azərbaycanın müxtəlif bölgələrində səfərlərdə, açılışlarda oldu, öz xeyir-duasını verdi... Həmçinin, Azərbaycanda keçirilən, ölkəmizin növbəti dəfə uğurlu şəkildə ev sahibliyi etdiyi tədbirlərdə, beynəlxalq toplantılarda, idman yarışlarının açılış, mükafatlandırma, bağlanış mərasimlərinin iştirak etdi. Bunlardan birinə misal kimi artıq son bir neçə ildə ölkəmizdə keçirilən və bütün dünyaya öz möhtəşəmliyi ilə səs salan Formula 1 yarışlarını göstərmək olar. Cəmi bir neçə ay öncə Azərbaycan, doğma Bakımız növbəti dəfə Formula 1 yarışlarına ehtisamlı şəkildə ev sahibliyi etdi. Həmin yarışın açılış, mükafatlandırma və bağlanış mərasimlərində dövlətimizin başçısı ilə yanaşı, Azərbaycan idmanının (əslində isə sağlam ruhlı, sağlam düşüncəli, sağlam bədənli Azərbaycan cəmiyyətinin formalaşmasının) böyük himayədarı olan Mehriban xanım Əliyeva da iştirak etdi, yarışın qaliblərinə mükafatları öz əlindən təqdim etdi. Bax, Mehriban xanım insanlığın belə bir sadəlik daşıyıcısı və səmimiyyət nümunəsidir!

...Daha bir misal... Bugünlər-

Buna görə də bu cür pozuntular, bu cür hərəkətlər Azərbaycan qanunvericiliyinin kobud şəkildə pozulması deməkdir. Bununla yanaşı, son illərdə bu ərazilərdə narkotiklərin becərilməsi və sonradan transferi üçün istifadə olunması faktları mövcuddur. Bu da sözsüz ki böyük narahatlıq doğurur. İstər xarici şirkətlər tərəfindən, istərsə də ayrı-ayrı şəxslər tərəfindən bu cür hərəkətlər Azərbaycan qanunvericiliyinin kobud şəkildə pozulmasıdır və bizim dövlətimiz həmin hərəkətlərin dayandırılması və qarşısının alınması üçün bütün qanuni tədbirləri görür və gələcəkdə də görəcək. Əlbəttə, bu cəhətdən biz Interpolun dəstəyinə çox bel bağlayırıq. Mən bir daha təcrübənizi bölüşdüyünüzü, bizim birgə işimizə dəstək verdiyinizə görə təşəkkür etmək istəyirəm və əminəm ki, gələcəkdə uğurlu əməkdaşlığımızı davam etdirəcəyik!" Bax, Mehriban Əliyeva İnsanlığın belə bir ləyaqət daşıyıcısı, cəsəret nümunəsidir!!!

...Bu Alicənab, Humanist, Mehriban, Səmimi, Zərif və Gözəl xanımın növbəti doğum günü, onun dünyaya gəlişi gündür... Bu ələmətdar gün münasibəti ilə Mehriban xanımı təbrik edir, ona yorulmaz, bitib-tükənmək bilməyən ictimai-siyasi fəaliyyətində yeni parlaq zəfərlər, böyük nailiyyətlər, milyonlara nümunə olan gözəl ailəsində daim firavanlıq, xoşbəxtlik diləyirik. Arzu edirik ki, Mehriban xanım növbəti yaşını Azərbaycan dövlətinin dünyada dik, öz ayaqları üstündə möhkəm durması naminə gəcə-gündüz bilmədən çalışan, fədakarlıq nümunəsi sərgiləyən möhtərəm prezident İlham Əliyev cənabları ilə birgə azad olunmuş yurd yerlərimizdə, üçrəngli bayrağımızın ucaldığı Qarabağ torpaqlarında qeyd etsin. Bizcə, bunu ən çox onlar Mehriban xanım və cənab Prezident İlham Əliyev haqq edirlər! Bu, Onların ilahi haqqıdır!!!

Əzizimiz, dəyərlimiz, fəxrimiz Mehriban xanım! Sizi bir daha doğum gününüz münasibətilə təbrik edir, Sizə uzun ömür, cansağlığı diləyir, Azərbaycanımız var olduqca, Siz də var olun, əbədiyaşar olun, deyirik!

Jalə ƏLİYEVA,
Filologiya elmləri doktoru,
professor, Milli Məclisin
Mədəniyyət komitəsinin
sədr müavini

Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyeva valideyn himayəsindən məhrum və xüsusi qayğıya ehtiyacı olan uşaqları hər bir zaman diqqətdə saxlayır, onların gündəlik qayğıları, təlim-təربiyəsi, təhsili və hətta uşaq evlərini tərk etdikdən sonra mənzillə, işlə təmin olunmaları əsl ana qayğısı və nəvazişi ilə daim nəzarətdə saxlanılır.

Bir ana kimi uşaqların da Mehriban xanıma sevgiləri sonsuzdur. Bu səbəbdən uşaq evlərinin sakinləri və xüsusi qayğıya ehtiyacı olan uşaqlar Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyevanı ad günü münasibəti orijinal üslubda təbrik ediblər. Belə ki, müxtəlif uşaq evlərinin sakinləri Meh-

Uşaq evlərinin sakinləri Mehriban Əliyevaya ad günü hədiyyəsi edib: "Qoy həmişə Günəş olsun, Siz də olun həmişə!"

riban xanıma öz ürək sözləri və arzuları ilə dolu məktublar ünvanlayıblar.

Hər sətiri sevgi və doğmalılıqla dolu olan uşaq evlə-

rinin sakinləri və xüsusi qayğıya ehtiyacı olan uşaqların bu təbrik məktubları Mehriban xanıma xoş sürpriz və gözəl hədiyyə olub:

"Qoy həmişə Günəş olsun, Siz də olun həmişə! Biz Sizi çox sevirik!"

"Mehriban ana, siz çox gözəlsiniz, qəlbinizin gözəlliyi daim gözələrinizdə əks olunur. Sizin qayğınız hər zaman bizim rahatlığımızı təmin edir. Sizi çox sevirik!"

"Uşaqların sevimlisi, əziz Mehriban xanım! Biz Sizin qayğı və diqqətinizi hər zaman hiss edirik. Bütün bayramlarda bizim sevincimizə sevinc qatırsınız, buna görə sizə təşəkkür edirik."

"Mehriban ana, sağ olun ki, sağlamlığımızı qoruyursunuz. Sizin sayənizdə bizim həyatımız xoş və sevincli günlərlə dolu keçir".

"Siz çox gözəl və mehribansınız. Arzu edirəm ki, bu təbessüm heç vaxt üzünüzdən çəkilməsin. Ad gününüz mübarək! Sizə məhəbbətim sonsuzdur".

"Mehriban ana, ən böyük hədiyyəniz Sizin bizə göstərdiyiniz isti Ana münasibəti, Ana nəvazişi, Ana qayğısı və Ana sevgisidir. Hər şeyə görə nə qədər təşəkkür etsək, yenə də azdır. Bir daha ad gününüzü təbrik edirik!"

"Əziz Mehriban xanım, sağ olun ki, təhsil almağımızda köməyinizi əsirgəmirsiniz. Biz gələcəyimizə ümidlə baxırıq".

"Siz bizi hər zaman düşünürsünüz. Sizə minnətda-

lıq. Biz sizi çox sevirik".

"Mehriban xanım, siz çox gülürsünüz, çox gözəlsiniz. Biz sizi dünyalar qədər sevirik. Siz bizim anamızsınız və bundan sonra da həmişə bizim yanımızda olun".

"Əziz Mehriban xanım, nə yaxşı ki, varsınız və hər zaman bizimləsiniz. Sizə çox təşəkkür edirik!"

"Sizin uşaqlara olan sevginiz, məhəbbətiniz heç vaxt tükənməsin. Ömrünüz uzun olsun. Həyatınız gözəlliklərlə dolu olsun".

"Mehriban ana, istəyirəm ki, həmişə üzünüz gülsün, həmişə bizim yanımızda olasınız. Sizi lap çox sevirməm".

Pakistanın tanınmış "Daily Times" qəzetində və qəzetin internet saytında jurnalist Afşan Malikin "Mehriban Əliyeva: qəhrəman müsəlman lider" sərlövhəli məqaləsi dərc olunub.

Azərbaycan Respublikasının Pakistandakı Səfirliyindən "Report" a verilən məlumata görə, məqalə

de vurğulanıb ki, Mehriban xanım Əliyeva Qərb və Şərq mədəniyyətinin möhtəşəm sintezinin simvolu kimi İslam dünyasının qadınları üçün ilham mənbəyi olub. Mədəniyyət və incəsənətin təbliğində əsas simalardan olaraq, o, islami və insani dəyərlərin qorunmasına daim öz əhəmiyyətli töhfəsini verib. 1995-ci ildə onun təşəbbüsü ilə yaradılan Azərbaycan Mədəniyyətinin

Pakistan mətbuatında Azərbaycanın birinci xanımı Mehriban Əliyeva haqqında məqalə dərc edilib

Dostları Fondu müxtəlif tədbirlər və nəşrlər vasitəsilə Azərbaycanın mədəni sərvətlərinin təbliğ edilməsində mühüm rol oynayıb. Özünəməxsus aydın vətəndaş mövqeyi olan xanım lider Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, YUNESKO və İSESKO-nun xoşməramlı səfiri kimi siyasi həyatda mühüm rol oynayır.

Məqalədə Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərliyi altında 2004-cü ildə təsis olunan Heydər Əliyev Fondunun Azərbaycanın müxtəlif yerlərində yeni xəstəxanaların, məktəb və kolleclərin inşaatında əhəmiyyətli rol oynadığı qeyd edilib.

Məqalədə Mehriban xanım Əliyevanın mədəniyyət sahəsində gördüyü işlərdən bəhs olunaraq, onun Azərbaycanın ənənəvi klassik musiqisi olan muğamın qorunması üçün tədbirlər həyata keçirdiyi, eləcə də müxtəlif etiqadlar arasında tolerantlıq, harmoniya və dinc birgəyaşayışın vətəni olan Azərbaycanda çoxsaylı məscid, kilisə və digər məbədlər inşa etdir-

diyi oxucuların nəzərinə çatdırılıb.

Müəllif 2015-ci ildə Bakıda keçirilən 1-ci Avropa Oyunları Təşkilat Komitəsinin sədri Mehriban Əliyevanın Avropa Olimpiya Komitələrinin İcraiyyə Komitəsi tərəfindən Avropada idmanın inkişafında xüsusi xidmətlərinə görə Komitənin ən yüksək mükafatı olan "Yüksək Orden"lə təltif olunduğunu vurğulayıb.

Məqalədə bildirilib ki, Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərliyi ilə İslam Həmrəyliyi Oyunlarının Təşkilat Komitəsi tərəfindən 2017-ci ildə Bakıda təşkil olunan tədbir müsəlman ölkələri arasında dostluğun gücləndirilməsi baxımından mühüm nəticələrin əldə edilməsinə səbəb olub. O, Azərbaycanın İslam aləmində oynadığı önəmli rolunu qeyd edərək - "Biz İslam tarixi və irsinin bir hissəsi olmaqdən, İslam dəyərlərini bölüşməkdən qürur duyuruq. İslam sülh və mərhəmət dinidir" - deyə bəyan edib.

Azərbaycanla Pakistan arasındakı qardaşlıq münasibətlərinin tə-

zəhürü olaraq, Heydər Əliyev Fondu 2005-ci ildə Pakistanda baş verən dağıdıcı zəlzələdən dərhal sonra bu ölkədə xeyriyyəçilik fəaliyyətlərinə başlayıb. Mehriban Əliyevanın təşəbbüsü ilə zəlzələdən ən çox zərər çəkən bölgələrdən olan Müzəffərabadın Rara bölgəsində 500 şagirdlik qızlar məktəbi tikilib.

Müəllif birinci xanım Mehriban Əliyevanın Pakistanın müxtəlif əyalətlərində səhiyyə, təhsil və humanitar sahələrində silsilə layihələr həyata keçirməsindən bəhs edib.

Məqalədə vurğulanıb ki, xanım Mehriban Əliyeva tərəfindən icra olunan sosial və humanitar layihələr onun Pakistana dair səmimi münasibətinin təzahürüdür. Həyatın müxtəlif sahələrindəki roluna və fəaliyyətinə görə, Mehriban xanım Fransanın "Şərəf Legionu" ordeni, Küveytin "Fəxri Diplom"u, Pakistanın "Hilal-e Pakistan" ordeni, Polşanın "Xidmətlərə görə" ordeni və Serbiyanın "Sreten" ordeni ilə təltif edilib.

Sonda müəllif doğum günü münasibəti ilə xeyriyyəçi müsəlman xanıma - Mehriban Əliyevaya möhkəm cansağlığı, xoşbəxtlik və nəcib fəaliyyətində uğurlar diləyib.

Prof.dr. Minaxanım Təkləli-Nuriyeva

Təhsil aldığı Dövlət Pedaqoji Universitetini necə deyirlər, ata ocağı tək sevməyimə qürur duyduğum bir çox cəhətlərdən irəli gəlirdi, burada kimlər oxuyub... Bilirdim ki, ölkəmizdə elmin, mədəniyyətin, incəsənətin və ədəbiyyatın tərəqqisində böyük xidmətləri olan Səməd Vurğun, Süleyman Rüstəm, Mikayıl Müşfiq, Yusif Məmmədliyev, Heydər Hüseynov, Zahid Xəlilov, Şixəli Qurbanov, əfsanəvi qəhrəman Mehdi Hüseynzadə (Mixaylo)...nəhayət, milli teatrımızın ilk peşəkər artisti Fatma Qədrə kimi məzunları olub, onlarla fəxr edirdik.

...Keçmiş türk-müsəlman yurdu olan Hacibəy şəhərində, indiki Odessada o zaman müsəlmanlar çox idi. Xüsusən ticarət və habelə liman fəhlələri arasında onlar üstünlük təşkil edirdi. Odessa çar imperiyasının müsəlman təbəələrinin hecc ziyarətinə getdikləri və müqəddəs məkanlardan döndükləri liman idi. Həmin aylarda şəhərin ticarəti daha da canlanırdı; müsəlman iş sahiblərinin ticarəti tərəqqi edirdi. Həm də əldə olan gəlir, ailə büdcəsinə daxil olan az da olsa beş-on manat böyük şükranlıqla halal puldur, şanlı həccin gətirdiyi gəlirdir deyər qəlb rahatlığı ilə qarşılanırdı.

Balaca Fatmanın atası da bir tikə çörək da-

Böyük Vətən tariximizin şərəfli səhifələrini təşkil edən Tomiris, Nüşaba, Mömünə xatun Eldəgiz, Saray xatun Ağqoyunlu, igid Həcər, Zeynəb Paşa, milli sənətimizin möhkəm sütunları olmuş Mənicə xatun Məhsəti, Xurşidbanu Cavanşir Natəvan, Heyran xanım Dünbülü, əsrimizin görkəmli elm-sənət fədailəri-böyük qadınlarımız Vəcihə Səmədova, Əzizə Cəfərzadə, Zərifə Əliyeva, Nigar Rəfibəyli... öz imzalarını həmin şərəfli səhifələrə həkk etdilər.

Hər zaman qürur mənbəyimiz olan həmin qadınlardan bəhs etmək istəyirəm. Sözümlərim, əziz oxucular.

Milli teatrımızın tarixindən

Fatma Qədrə: "Sərabdan başlanan uğur və məşəqqət yolu"

İncə Cənubi Azərbaycandan - Sərabdan bura gəlmişdilər. Gənc ailəni bu qədr uzaq bir diyara çəkib gətirən bu məşhur liman şəhərində güzəran qura biləcəklərinə inam idi. Gələcək sənətkar Fatma da 1907-ci il aprelin 14-də Odessada doğulmuşdu. Oğula həsrət bu ailənin 9 qızı vardı bu vaxtaca, 10-cu doğulan qızın adını artıq qoydular. Bu, gələcəyin Fatma Qədrəsi idi. Bir vaxt gələcəkdə ki, bu ailəyə şöhrəti həsrətini çəkdiyə oğul yox, "artıq" hesab etdikləri qız gətirəcəkdə.

Atası Qədir şəkər zavodunda fəhlə işləyirdi. Ailə çoxuşaqlı idi; çətin dolanırdı, yoxsulluq möhnəti böyüklər qədər hələlik ağılı bir şey kəsməyən cocuqları da qılınca kimi kəsirdi. Hacibəyin sağına, soluna qartal qanadı tək gərilmiş əzəmətli dağlardan heç də az vüqarlı olmayan 12 yaşlı Fatmanın yeniyetmə arzuları açmadan şaxtaya düşüb qovrulmuş qızılgül qönçələri tək ürək dağılayırdı: "Gecə-gündüz Allaha yalvarırdım ki, ya tezliklə canımı alsın, ya tezliklə bəxtimi açsın!.." Balaca Fatma oxumaq istəyirdi, parta arxasına keçmək yaş da ötürdü... Anası onu başa düşürdü, amma qızına kömək edə

bilmirdi. Bir gün nə fikirləşdilər, Fatmanın elindən tutub onu bir evə gətirdi; indi qız-cığaz özü himayəyə, böyüklərin nəvazişinə möhtac ikən burada uşaq saxlayacaq, yad evdə kənz işləyəcəkdi. "Özge qapıları"na ayaq basanda Fatmanın 12 yaşları var idi. O, buradan aldığı cüzi maaşlı məktəb pulu deyib yığmalı, nəhayət, oxumaq arzusunun qovuşmalı idi. Beləliklə, anası onun dərse getmək arzusunun gözündə qalmasına ürəyi gəlmədi; qızının oxumaqdan ötrü axan göz yaşlarını beləcə qurutdu. Fatma əvvəlcə mollaxanaya dərslərinə, sonra isə şəhərdəki Xalq Məktəbinə getməklə rus dilində təhsilə başlayır. Kasıb, kimsəsiz bu qızın nə elində, nə də saxlancında birçə manatı yox

idi; təkə özünü bu yeniyetmədə mükəmməl şəkildə təzahür edən füsunkar şərqçi gözəlliyi və heyrətamiz bir məhərətlə sahib olduğu cazibədar ana dili bilgisi...

Bakıya gəlişi qismət işi oldu: Odessada ona aşiq olan çekist Əsəd Axundzadə onu özü ilə Bakıya gətirdi. Bakıda özünün Artıq adı ilə vidalaşdı, Fatma adını götürüb, soyadı olaraq atasının adını yazdırdı; yenidən doğulmuş kimi təzə, yeni arzuların, amalların arxasınca qoşdu. Bu zəhmətkeş, çalışqan qız bu sığınacaqda şəhərdə yenidən yarıdılmış Bakı Dövlət Teatr Texnikumuna daxil oldu, eyni vaxtda Azərbaycan Pedaqoji İnstitutuna. Maddi sıxıntılar yenə qalırdı; üstelik, iki yerdə eyni zamanda oxu-

maq onu işləyib güzəranını düzəltmək imkanından da qoyurdu. Yaraşığı və cəlbədicə görünüşə, ahəngdar, səlis nitqə malik olan Fatma xanımın həyatda ən böyük arzusu aktyor olmaq idi. Odur ki, bu məhrumiyyətlər bir an da olsun onun oxumaq, təhsil almaq həvəsini

da dolğun, geniş vüsət kəsb etməsinə şərait yaratdı.

Onun adını tam əminliklə Abbas Mirzə, Mərziyyə Davudova, Mustafa Mərdanov, Sona Hacıyeva, Əzizə Məmmədova, Ağasadiq Gəraybəyli, Ələsgər Ələkbərov Nəcibə Məlikova, İsmayıl Talıblı kimi bir çox sənət korifeyləri ilə bir sırada çəkmək olar. Yüksək zövq, davranış, ana dilində və habelə rus dilində oynadığı tamaşalarda dilin təmizliyinə, nitqinin cazibədarlığına aşırı diqqət, özünə və ətrafındakılara qarşı yüksək etik tələblər Fatma Qədrini bir sənətkar, bir insan kimi dərhal hamıdan fərqləndirirdi.

Milli Teatrımızın ayrıca bir şərəfli səhifəsi Fatma Qədrə ilə açılmışdır. Xalq artisti fəxri adı, "Qırmızı Əmək bayrağı", "Şərəf nişanı" ordenləri kimi şərəfli adlara layiq görülmüşdür.

Sənət yolu parlaq və çox xoşbəxt olan aktyorun şəxsi həyatına tez-tez könül ahları və göz yaşları kölgə salırdı; əri və yeganə övladı onu vaxtsız tərk etmişdilər; sənəti, uğurları, peşəsindən aldığı ilham onu göylərə qaldırırdısa da, bir saat belə ayrılmadığı dərmanlar bu gözəl qadının həyatının əsil dadını və rəngini göstərməkdə idi. Aktyor 1968-ci ilin fevralında vəfat etmişdir. Bu zaman o, 60 yaşını dolurmuş, 61 yaşını isə yaşamaqda idi. Vətən həsrəti ele həsrət olardı, ürəyinin dərin bir guşasında hifz etdiyi ana yurd məhəbbəti ele həmin əlçatmaz guşədə də dəfn olundu. İndi gözəl sənətkarımız daha heç qovuşa bilmədiyi, lakin böyüklərinin həmişə nisgillə andıqları Sərab çayının sarıb edib güllərə çevirdiyi ovalıqların ətrini küləklərin hər an gətirib yetirdiyi Bakıda, Fəxri Xiyabanda uyumaqdadır.

Təbiətin ən gözəl,
Ən bakirə çağında
Dünyaya bir qız gəldi
Mir Cəlal ocağında.

Körpənin taleyindən
Hamı xəbərsiz idi.
Heydər ocağında
Zərifə adlı mələk
Sevgiylə böyüdüdü
Gələcəyin lideri
İlham adlı igidi.
Laylası şirin oldu,
Nağılları bitmədi,
Axşamdan ta sübhəcən.
Ay getdi uzaqlara,
Günəş doğdu Xəzərdən.

Nura döndü hər tərəf, -
Həyəət, bağça, eyvan, ev.
Beşiyin başındaydı
İki böyük şəxsiyyət -
Mir Cəlal Paşayevlə
Nəsir İmanquliyev.
Arif ata olmuşdu,
Aida xanım ana.
Dünya bir yana idi,
Bu od-ocaq bir yana.
Əzizləyib sevdilər
Onu ürəkədən, candan.
Qismətin Tanrı yazdı,
Ad qoydular - Mehriban.

Mehribanlıq dünyanın
Yaşamaq imkanını,
Mehribanlıq müqəddəs
Qadınliq dastanıdır,
Analıq dastanıdır.

Mehribanlıq xoş məram,
Haqq, ədalət səsi.
Dünyanı xilas edən
Gözəllik zirvəsi,
Kamillik zirvəsi.

Mehribanlıq ən büllür
Bulaqlardan durudu,
İşığa möhtacları
Gözlərinin nurudu.

Mehribanlıq müqəddəs
"Ana", "Vətən" sözüdü.
Azərbaycan adında
Həqiqətin özüdü.

Mehribanlıq yurdumun
Bəşəriyyət nağılı.
Qala divarlarının
Yeni ömrü, sığılı.

Mehribanlıq fəthlik,
Dünya muzeylərindən
Tapılan çeşnilərim,
Tapılan naxışımı.
Çiçəklərin gözüylə,
Gözəllərin gözüylə,
Nənələrin gözüylə
Dünyaya baxışımı.

Mehribanlıq tarımın,
Kamanımın səsinə,
Muğamın heyrətini,
"Heyratı" qeyrətini,
Qarabağ naləsini
Yer üzünə yayandı.

O ürəyin sahibi
Qadınliqın ən uca,
Əlçatmaz zirvəsi.

Nəciblik kökdən gəlir,
Kökü dərin qatlarda.
Qüruru uca dağdı.
Bir budağı Ərdəbil,
Bir qolu ulu Şirvan,
Unudulmaz Lənkəran,
Bir yanı Qaradağdı.

Köksündə Vətən adlı
Bütöv ürək döyünür.
Bir qolu Xan Arazdı,
Bir qolu da Ana Kür.
Beşiyi başındadı,

Alqış olsun xaliya
Sıral çəkən əllərə.
İlmələr həyat verir
Çiçəklərə, güllərə.

Yerliyi mavi səma,
Yeləni milli naxış.
O xalının üstünə
Göydən ulduzlar yağmış.

O "Nəlbəki", o "Buta",
"Malibəy" lidi o da.
Allah, barmaq necə,
İpi bürüyüb oda?
Xaliya köçürmüşdü
Ərdəbil dağlarını,
Təbrizin, Qarabağın,
Alma, nar bağlarını.

Tomris kimi cürətli,
Sara Xatun qeyrətli,
Nəvəvan tək xeyirxah
Müqəddəs bir varlığın.
Adı Mehriban xanım!
Onun müdrikiyyətlə
Yer üzündə hamıya
Bəlli oldu ünvanım.

Avropa ellərində
O qədim muzeylərin,
Şah əsərləri mənim.
Min illərdi düşmənlər
Adıma çıxmış qənim.
Tarixdən gizlədilmiş
Qarabağ xalıları,
Şirvanın xalçaları.
Yad adlara yazılmış

Güclü, qüdrətli qollar.
Öyün, Azərbaycanım,
Heydər davamçısı
İlham adlı sərkərdən,
İlham adlı oğlun var!
Bizim Türk dünyasının
Müdrək ağsaqqalından,
Çingiz Aytmatovdan
Bir müsahibə aldım.
Yazıçı dünyasına
Beləcə, heyran qaldım.

Fərəhlə söhbət açdı,
Ulu öndərimizdən.
Dedi, uğurunuz çox,
Haliyam dərdinizdən.
Həm də sevinirəm ki,

MÜQƏDDƏSLİK

(Poema ixtisarla verilir)

(Azərbaycan Respublikasının birinci vitse prezidenti, millət vəkili, YUNESKO və İSESKO-nun xoşməramlı səfiri, birinci xanım Mehriban Əliyevaya hörmət və ehtiramla)

Mehribanlıq xalqımın
Milli sərvətlərinin
Keşiyində dayandı.

Bilirik, Mehribanlıq
Mehribanlıq güllərin
Yer üzündə əkəcək.
Ali Baş Komandanla
Kəlbəcərə, Şuşaya,
Laçına, Zəngilana,
Ağdama, Füzuliyə,
Zəfər yolu çəkəcək!

Kimsəsiz körpələrin
O, ümid çırağıdır.
Ağbirçək nənələrin,
Ağsaqqal babaların
Sevimli qonağıdır.
Gələndə dərdlilərin
Quruyur göz yaşları.
Vətənin qeyrət çəkən
Qızları- bacıları,
Əsgərlər- qardaşları.

Xalq ruhuna köklənib
Qəlbənin kövrək simi.
Tarixlərdə qalacaq,
Fatmeyə - Zəhra kimi.

Ulu Sara Xatuna
Əqidə yoldaşdır.
YUNESKO-nun ən
yüksək,
İSESKO-nun ən ali
Titulunu daşdır.
Millətlərə sevdirdi
Kamanımı, neyimi.
YUNESKO-da keçirdi
Akademik Yusifin
100 illik yubileyini.

Ulu Novruz bayramın
Bəşərin qeyri-maddi
Sərvəti elədi, O.
Millətin cəfakəsi -
Xalq bilir: belədi, O.

Əməli heyret olub,
Düşməninə, yadına.
Amalı qeyrət olub
Hörmət, şöhrət gətirdi
Millətimin adına.
Onun adı gələndə,
Elim, obam döyünür.
Onun köksü altında
Qarabağ, Təbriz, Göyçə,
Dərbənd, Borçalı adlı
Böyük ürək döyünür.

O ürəyin telləri
Minillik tariximin
Haqq sözü, haqq səsi.

Kamanımın, tarımın,
Yadların göz dikdiyi
Xalı-xalçalarımın.

Xalından söz açdımsa,
Xalı düşdü yadıma.
Anam toxuyan xalı.
Çəmən kimi bəzəkli,
Ətir qoxuyan xalı.

Anam, öz əllərinlə
Mənə bir xalı toxu.
Əriclərin üstündə
Göyçə mahalı toxu,
Dəmir qapı Dərbəndi,
Borçalını unutma,
Təbriz mahalı toxu.

Çeşnisini deyərəm:
Qılınc, qalxan, tar, qaval,
"Cəngi", "Yallı" havası,
Bir də qayada qartal.

Arğacı keç, toxu,
Rənglərini seç, toxu.
Elə toxu ki, onun,
Hər ilməsi qərinə,
Dönəsi esr olsun,
Elə etmə çeşnidə
Keçmişdən kəsir olsun.

Xalı düşüb yadıma,
Anam toxuyan xalı.
Çəmən kimi bəzəkli,
Ətir qoxuyan xalı.
Anam düşüb yadıma,
Gözümə getmir yuxu.
Elimin ağbirçəyi,
Hanan əric-argacılı
Əlinə qurban olum,
Mənə bir nağıl danış,
Dilinə qurban olum,
Mənə bir xalı toxu,
Mənə bir xalı toxu.

Araz qan rəngindəydi,
Yasdaydı Göyçə gölüm.
Şuşada solmamışdı
O vaxt Xarı bülbülüm.

Mənim müqəddəs kəndim
Meşəlini yağlar
Hələ yandırmamışdı.
Dərd qəddimi əyməmiş,
Məni sındırmamışdı.

Bənövşələr, nərgizlər
Vaxtsız bükülməmişdi.
Ağbirçək anamın da
Qanı tökülməmişdi.
Əsir deyildi hələ
Xalçam, xalılarım da.
Qan gölündə üzürdü

Xalqın müqəddəs varı.
İşıq saldı tarixin
Gizli vərəqlərinə.
Oturdu düşmənləri
O şər, böhtan yerinə.
İlmələrdə oxutdu,
Tarixini, adını.
Həqiqətin fəthi
Anam, bacım Mehriban,
Başda tacım Mehriban-
Azərbaycan qadını!

Körpə balalarım da.
Bir an çıxmaz yadımdan
Meşəli soyqırım.
Anamın evimizdə
Yandırılmış hanası.
İntiqama çağırır
Şair Əli Mahmudun
Şəhid olmuş anası.

Xalı düşüb yadıma,
Anam toxuyan xalı.
Çəmən kimi bəzəkli,
Ətir qoxuyan xalı.

O xalının üstündə,
Bütöv Azərbaycanın
Sərhədləri toxunsun.
Qüdrətli ordumuzun
Zəfər marşı oxunsun.

Torpağıma dikilən
Bütün gözlər oyulsun.
Ən uca zirvələrdə
Sərkərdəmiz İlhamın
Qranitdən yonulmuş
Heykəlləri qoyulsun.

Xalqın müqəddəs varı.

İşıq saldı tarixin
Gizli vərəqlərinə.
Oturdu düşmənləri
O şər, böhtan yerinə.

İlmələrdə oxutdu,
Tarixini, adını.
Həqiqətin fəthi
Anam, bacım Mehriban,
Başda tacım Mehriban-
Azərbaycan qadını!

Ürəkləri titrədən
Mənim kamanım, tarım,
"Cəngi"m, "Yallı"m,
"Qatar"ım
Bütün bəşəriyyətin
Qanını qaynatsa da,
Yerindən oynatsa da,
Gözləri qamaşdıran
Günəşə baxmırdılar.
Bizi sevməyənlərdə
Ağıl az, düşüncə dar.

Mehriban Arif qızı
Qaranlıqlar içində,
Gur bir meşəl yandırdı.
Muğamımı tanıdıb
Qərbi heyrətləndirdi.
İlahi qüdrətimə
Dünyanı inandırdı.

Onu doğan ananın,
Elmin sət yollarında
Günəş kimi yananın,
Məzarı qarşısında
Dayanıb baş əyirəm.
Analar anasına,
Sonalar sonasına
Doğma bacı deyirəm,
Doğma ana deyirəm.

Qaynata Ulu öndər
Qaynana mələk kimi.
Əllərinin şəfası
Qaranlığın düşməni.
Qəlbi həssaslıq simi.

Zərifə adlı ana
İşığın hakimiydi.
Xeyirxahlıq səsiydi,
Paklığın zirvəsiydi.

Oğul verdi xalqıma
Amalı nurla dolu.
İlhamla davam edir
Müstəqilliyin yolu,
Ulu Öndərin yolu.
İlhamla davam edir,
Eniş-yoxuşlu yollar.
Dünyanı qucaqlayıb

Heydər davamçısı,
Ölkənin başçısı
Gənc İlham Heydər oğlu
"Yaşadığımız əsrin
Lider etalonudu".
Nura qərğ olmuş yolu,
Tanrı qorusun onu.

Öyün, müqəddəs Vətən!
Dünya möhtacdı bu gün
İşığına, nuruna.
Nəçə dövlət rəhbəri
Hələ növbə gözləyir
İlhamın hüzuruna.

Daha gur yanacaqdı
Millətimin çırağı,
Millətimin ocağı.
Doğma Azərbaycandan
İşıqdı, nurdu bu gün
Dünyanın umacağı.

Öyünsün Azərbaycan!
Andımız, inamımız
YUNESKO-da bəşərin
Qırx səfirdən biridir
Xalq elçimiz Mehriban,
Birinci xanımımız,
Səs vermişik hamımız.
Şərəf gətirdi sənə:
Anamız Azərbaycan!

Onun mərhəmətindən
Bulaqlar sulu olur.
Uc qar dağ kəndlərinin
İşığı, yolu olur.

Hər yerdə göz oxşayır
Yeni-yeni məktəblər,
Təzə xəstəxanalar,
Təzə kitabxanalar.
Ona minnətdar olur
Hər kənddə, hər şəhərdə
Yol gözləyən balalar,
Yol gözləyən analar.

Tikilən məktəblərin
Bilmək olmur sayını.
Kimsəsiz körpələrin,
Kimsəsiz qocaların
Gözünü yolda qoymur,
Kəsmir bayram payını.

Şəhid analarının,
Şəhid atalarının
Köməyi, gərəyidi.
Onu xalqa sevdiren
Köksü altıda döyünür
Dağ boyda ürəyidi.
Onun həyat məramı

Mömünə Xatun kimi
Tarixlərin şahidi,
Qadınlıq nağılıdı.
Əkilib-becərilən
Milyon-milyon pöhrələr
Əlinin sığalıdı,
Ruhunun sığalıdı.
Tutduğu vəzifələr
Haqdan gələn haqqıdı.
Dünya müqəddəsliyi
Mehribanla tanıdı.

Qədim Bakı kəndləri.
Divarına, daşına
Kərpic-kərpic yazılmış
Tarix min ildən bəri.

"Bu qala bizim qala,
Həmişə bizim qala
Tikmədim özüm qalam,
Tikdim ki, izim qala..."

Qadınlıq zirvəsi,
Analıq zirvəsi,
Cəsarət dastanıdı,
Dahilik dastanıdı.
Bəşər öz səfirini
Bax, beləcə tanıdı.

Tolerantlıq dünyanın
Ali qanunu kimi.
Sülhə aparan yolun
Ədalətli hakimi.
Səsi uzaq ellərdən,
Minnətdarlıqla gəlir.
Qoy öyünsün qoca Şərqi,
Dinləsin gənc Avropa.
Xəzərin sahilində,
Düşmənlərə göz dağı-
Al bayrağım yüksəlir.

Avropa, aç gözünü,
İkili standartlar
Sonuna çıxma bilər.
Hansı suçu baxışlar
Ədalətin gözüne
Nə vaxt düz baxa bilər?
"Avropa oyunları",
Söylə, suçun nəyidi?
Avropa İttifaqı
Sənin xətrinə dəydi.

Qolunun qandalını
Açdı Azərbaycanım.
Təşkilat Komitəsinin
Sədri Mehriban xanım.

İslam həmrəyliyinə,
İndi səsi, sorağı
Qoca Şərqi qapısı
Bakımızdan gur gəlir.
Türküstan ellərindən
"Gəl birləşək"- yüksəlir.

Həmrəylik oyunları
Təşkilat Komitəsinə
Sədrlik, səlahiyyət,
Vitse prezidentimiz,
Ürəyimiz, canımız,
Birinci xanımımız
Mehriban verildi,
Ona layiq görüldü.

Ulumdu, ulusumdu,

Qəbir daşlarındakı
Naxışlar pozulurdu.
Bu müqəddəs diyarın
Tarixi yozulurdu.

Daş abidə, daş yaddaş
Oxundu sətir-sətir.
Məscidlər, minarələr
Başım üstündə çətir.

Qorunur - Mehribanın,
Kişilik qeyrətidi.
Saxta tarixçilərin
Sonuncu heyrətidi.

Onun təşəbbüsüylə
Hərə bir ağac ekdi,
Hərə bir gül becərdi.
Təbiət xalısını
Boz səhralara sərdi.

Parklar, bağlar çoxalır,
Fəvvarələr bərq vurur.
Eşitdim dədələrdən,
Eşitdim nənələrdən:
"Mehriban balamızın
Adı xalqına qürur"

Ehtiyacı olanlar,
Evsiz-yurdsuz qalanlar,
Hələ gənclik çağında
Çiçək kimi solanlar,
Onun mərhəmətilə
Dərd əlindən sovuşur -
Arzulara qovuşur.

Qızmar, günəşli gündə
Bir sərin meh kimidi.
Suya təşnə güllərə,
Çilənmiş şəh kimidi.

Kövrəklik anadandı,
Müdrəklik qaynatadan.
Göydən gələn mələkdi.

Özü nənə olsa da,
Gəlin kimi də təkdi.
Ailə - alınmaz qala,
O gəlindi, anadı.
Heydər Öndərə nəvə,
İlhamın qol-qanadı.
"Xocalıya ədalət"
Qızı Leylanın andı.
Onun çağırışı ilə
Yatmış dünya oyandı.

Ermənilik- fəlakət,
Bəlli oldu hər kəsə.
Avropa utanacaq,
Əgər haqqı deməsə...

Bəşər haqqı deməsə
Kəsilməyən qan izi?
Soyqırım tanınmasa
Qınamasınlar bizi.

Qisaslar alınacaq,
Torpaq qaytarılacaq.
Yanacaq yurdumuzda
Söndürülmüş hər ocaq.

Arzunun arzuları
Bilirəm, gül açacaq.
Bir daha sönməyəcək
İşıq saçan od-ocaq.

Mehriban xanım nənə,
Nəvələri bal kimi.
Gülüşlər gül yağışı
Bir sonsuz vüsal kimi.

Addımlar inam oldu,
Addımlar İlham dolu.

Hər gün gözəlləşən kəndim,
şəhərim.
Əbədi sərvətim qanunum, dilim,
İlhamla açılan nurlu səhərim.

Onun yadigarı balaca Heydər
Müqəddəs bir nəslin qolu, budağı.
Bir ordu yaratdı, güclü, səfərbər,
Önündə ağ bayraq qaldırır yağı.

Ata el ağsaqqalı-
Arif Mir Cəlal oğlu.
Alimlərin alimi
Yurda, Vətənə bağlı.

Saçı dağların qarı,
Simasından nur yağır.
Bu dünyanın dərdləri
Alına salıb çıxır.

Ata yurdu Ərdəbil,
Ana yurdu Qarabağ.
Vətən parça-parçadı,
Sinəsinə çəkib dağ.

Heyhat, vaxtsız itirmiş
Aidə xanım kimi
Ömür-gün yoldaşını.
Müqəddəs sevgisini,
Bir alim sirdaşını.

Şərqsünaslıq elminin
Əlçatmaz zirvəsiydi.
Azərbaycan gözəli,
Azərbaycan səsiydi.

Ərəb şairlərini
Öyrənib tədqiq etdi.

Tələbəsiydi onun.
Dövlət Universiteti
Məkkə, Mədinəsiydi.
Dünyadan umacağı.
Təkcə paklıq - bəsiydi...

Təbiətin ən gözəl,
Ən bakirə çağında
Dünyaya bir qız gəldi
Mir Cəlal ocağında.

Şər, böhtan deyənlərin
Dilini bağla, Allah!
Sən şərin düşmənisən,
Yadında saxla, Allah!

Yalanı düşmənlərə
Pulla satanlar da var.
Həqiqətdən xəbərsiz
Ara qatanlar da var.

Uğurları görməyən,
Gözləri kordu onlar.
Palaz qudaqları var
Doğruya kardı onlar.

Böhtan bazarlarında
Olublur söz dellalı.
Yaltaqlıq yalağında
Düşməni artırır yalı.

Grantlar satqınlara
Verilən tula payı.
Vətəndən üz döndərən
Yurdunu yağmalayan,
Xocalını yandırır
Sinələri dağılayan
Erməni olur dayı.
Sən ey satqın, fitnəkar,
Dünyaya qucaq açan

MÜQƏDDƏSLİK

Heydər əlçatmaz zirvə,
Nəslə uludan ulu.

Qüdrətim çatacaqmı
Onu vəsf eləməyə?!
Güvənmişəm Tanrıya
Mən də şairəm dey.

O, elə günəşdi, əbədiyyətdi:
Nə qürub edəsi, nə də batası.
Vətəni ucaldıb arzuya yetdi,
Durdu keşiyində millət atası.

Başımın üstündə ilıq nəfəsi,
Qəlbimdə sönməyən bir sevgisi var.
Göylərə ucalan əzəmətindən,
Sevindi zirvələr, sevindi dağlar.
Onun yadigarı müstəqilliyim,

Əbədi yaşasa da,
Həyatdan vaxtsız getdi.

"Bir gəncin manifesti"
Mir Cəlal dünyasıydı.
O, dünyadan köçəndə,
Ziyalılıq yasıydı.

Haqq evinə qovuşdu
Haqqın parçısı kimi.
Uşaq paklığında idi
Qəlbini kövrək simi.

Pisliyə qalib gəldi-
Qələbəsiydi onun.
Çox sevilen şairlər,
Müdrək olmuş alimlər

Yoluma, izimə bax.
Sənin öz xəyanətin
Axırına çaxacaq.

Şər, böhtan deyənlərin
Dilini bağla, Allah!
Sən şərin düşmənisən,
Yadında saxla, Allah!..

Əli MAHMUD,
AYB-nin və
AJB-nin
üzvü,
"Qarabağa
aparan yol"
qəzetinin
təsisçisi və
baş redктору

XİN: "Parlamentin üzvü olmaq digər ölkələrin qanunlarını pozmağa əsas vermir"

"Parlamentin üzvü olmaq digər ölkələrin qanunlarını pozmağa əsas vermir". Bu fikri Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin (XİN) Mətbuat xidmətinin rəhbəri Hikmət Hacıyev Almaniya deputatının işğal edilmiş ərazilərimizə Azərbaycan tərəfdən səfər niyyəti məsələsinə münasibət bildirərkən deyib.

H.Hacıyev bildirib ki, almaniyalı deputat Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərinə qoşunların təmas xəttinin Azərbaycan hissəsindən də səfər etmək niyyətindədirsə, üzrxahlıq məktubu ilə müraciət etməli, Azərbaycanın qanunlarına, ərazi bütövlüyü və suverenliyinə hörmətini ifadə etməlidir.

"Qanunverici orqanının nümayəndəsi kimi o, BMT üzv dövlətlərinin qanunlarına hörmət etməlidir. Parlamentin üzvü olmaq digər ölkələrin qanunlarını pozmaq üçün heç kimə əsas vermir. Hər kəs bilməlidir ki, bu kimi qanunsuz səfərlər Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində hərbi təcavüz və

qanlı etnik təmizləmə nəticəsində yaradılmış qondarma rejimin təşviqinə xidmət edir və münaqişənin beynəlxalq hüquqa uyğun olaraq sülh yolu ilə həllinə maneə olur".

XİN rəsmisi qeyd edib ki, sözügedən millət vəkili tərəfindən bütün BMT üzv dövlətlərində identik olan qanunların pozulması və sonra da buna bəraət qazandırılması cəhdi böyük səhvdir.

"Bu kimi provokativ addımların qəsdən atılaraq uğursuz şəkildə Azərbaycan və Almaniya arasında əlaqələrin inkişafına xələf gətirmək niyyəti güdməsi də istisna edilməməlidir. Şübhə doğuran məqam ondan ibarətdir ki, Azərbaycanın Almaniyaadakı səfirliyi dəfərlə yazılı formada Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərinə qanunsuz səfərlər və onun doğurduğu mənfi fəsadlar barədə xəbərdarlıq edib. Hər bir halda Azərbaycanın qanunlarını pozduğu üçün bu şəxsin adı "arzuolunmaz şəxslər" siyahısına daxil edilib".

Tiflisin qərarı ilə Ermənistanın buğda idxalı dayandırılır: Paşinyana xəbərdarlıq...

Rəsmi Tiflisin qərarı ilə 1 sentyabrda etibarən Rusiyadan Ermənistanın Gürcüstan üzərindən quru yolu ilə buğda tədarükü qadağan edilib.

tan arasındakı quru sərəhdindən buğda keçirilməsi tam dayandırılacaq. Bununla bərabər, buğda idxal edən şirkətlər Nikol Paşinyanı yaranan problemin strateji

Bu barədə məlumatı "Jamanak" qəzeti yayıb. "Artıq şirkətlərə xəbərdarlıq edilib ki, Rusiyadan Ermənistanın Gürcüstan vasitəsilə buğda daşınması mümkün olmayacaq. Transzit yalnız Poti limanı vasitəsilə gerçəkləşdiriləcək, yeni Rusiya ilə Gürcüs-

xarakterli olmasıyla bağlı xəbərdar ediblər. Belə ki daşımaların dəriniz vasitəsilə həyata keçirilməsi dənizdəki havadan asılı olacaq. Üstəlik, bunun nəticəsində bahalaşma qaçılmaz olacaq və xeyli tədarükçü işsiz qalacaq", - o bildirib.

Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsində kollegiya iclası

Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsində növbəti kollegiya iclası keçirilib.

Bu barədə AZƏRTAC-a Dövlət Komitəsindən məlumat verilib.

Komitə sədri Rövşən Rzayev Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizin hərtərəfli və davamlı inkişafının təmin edildiyini, aparılan islahatların xalqın mənafeyinə tam cavab verdiyini, dövlətimizin daim öz vətəndaşının yanında olduğunu və qayğısını çəkdiyini deyib. O, məcburi köçkünlərin sosial problemlərinin həllinin də daim diqqət mərkəzində saxla-

nıldığını bildirib. Qeyd olunub ki, onların mənzil-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması məqsədilə ardıcıl tədbirlər həyata keçirilir, yeni yaşayış komp-

leksləri salınır. Bildirilib ki, bu sahəyə xüsusilə həssas münasibət göstərən Birinci vitseprezident Mehriban Əliyevanın qəzalı vəziyyətdə olan bi-

na və tikililərdə, ən ağır şəraitdə yaşayan məcburi köçkünlərin yeni mənzillərə köçürülməsi barədə verdiyi tapşırığın icrası davam etdirilir.

Kollegiyanın gündəliyinə məcburi köçkünlərin faktiki məskunlaşma üzrə uçot və qeydiyyatı, komitənin balansında olan mənzil fondunun istismar vəziyyəti, məcburi köçkünlərə göstərilən kommunal xidmətlərin vəziyyəti, vətəndaşların müraciətlərinə baxılması və s. məsələlər daxil edilib. Hər bir məsələ barədə komitənin müvafiq struktur bölmələri rəhbərlərinin məruzələri dinlənilib, ətraflı müzakirələr aparılıb, mövcud nöqsanların aradan qaldırılması yolları müəyyənləşdirilib, qarşıda duran vəzifələrin yerinə yetirilməsi üçün konkret tapşırıqlar verilib.

Alban dövrü memarlığının ən kütlevi formalarından biri də sovmələr olub. Sovmələr karvan yolları kənarında kiçik ibadət-gah rolunu oynasalar da, onlar əslində, momeial tikililərdir. Bu ərazilərdə həm məhrabsız, həm də məhrablı təsadüf olunur. Bu sovmələrin divarları bir qayda olaraq zəif na-xışlara malik nişan daşları ilə bəzədilir. Sovmələrə Karvan yolları üzərində sovmələrin tikilməsində əsas məqsədlərdən biri də insanların səfər zamanı əziyyətli yolçuluqdan sonra dincəlib istirahət etmələrinə, soyuqdan və yağışdan qorunmalarına, axşama düşdükdə gecələmələrinə

Qarabağdakı "Ziyarət dağı" məbədinin da memarlıq quruluşu dəyişdirilir...

şərait yaratmaq idi. Bu tipli tikintilər yalnız ibadət üçün nəzərdə tutulmadığından, onların memarlıq quruluşlarında da müxtəliflik var idi. Belə abidələrdən biri də keçmiş Hadrut rayonunun Ziyarət dağındakı sovmədir.

Hadrut rayonu - keçmiş Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayəti tərkibinə daxil olan Azərbaycan rayonlarından biri olub. 1923-cü ilədək adı Aqoqlan, 1923 - 1939-cu ilədək Dizaq olmuşdur. Rayon Qozluçayın dərəsində, Arqu dağının ətəyində

yerləşir. Oykönim İran dillərindəki ha (ara), du (iki) və rud (çay) komponentlərindən düzəlib, "iki çayın arası" mənasındadır. 10 sentyabr 1939-cu ildə Azərbaycan SSR Ali Sovetinin qərarı ilə res-

publikanın ərazi-inzibati bölgüsündə bir sıra dəyişikliklər edilib. Belə ki Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətinin Dizaq və Corabərt rayonları Hadrut və Mardakert rayonları adlandırılıb. 26 noyabr 1991-ci

ildə ləğv edilmiş və ərazisi Xocavənd rayonunun tərkibinə verilməmişdir. Ərazi 2 oktyabr 1992-ci ildə Ermənistan Respublikası Silahlı Qüvvələri tərəfindən işğal edilib.

Xocavənd rayonunun Ziyarət dağında yerləşən sovmənin XVII əsrdə inşa olunduğu güman edilir.

Bu abidənin də forması ermənilər tərəfindən dəyişdirilərək vandalizmə uğradılıb.

Şəkillərdən görüldüyü kimi, bu abidə də əzəli görkəmindən məhrum edilib.

Ermənistan suriyalı erməniləri Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində yerləşdirməklə beynəlxalq hüquq normalarını kobud şəkildə pozur.

Bu fikri Ermənistan rəhbərliyinin Suriyadan olan etnik erməniləri Azərbaycanın işğal olunmuş Füzuli və Cəbrayıl rayonlarında məskunlaşdırmaq cəhdini şərh edən tanınmış türkiyəli politoloq, professor Toğrul İsmayıl söyləyib.

Ekspertin sözlərinə görə, erməni əsilli suriyalı qaçqınların Azərbaycanın işğal altındakı torpaqlarında yerləşdirilməsi siyasəti Cenevrə konvensiyalarından irəli gələn öhdəliklərin kobud şəkildə pozulmasıdır: "Bu ərazilərdə

Ekspert: "Suriyadan olan erməni qaçqınları Qarabağda saxlamaq mümkün olmayacaq"

coğrafi adların dəyişdirilməsi, işğal altındakı torpaqların yandırılması kimi qanunazidd fəaliyyət Ermənistanın Azərbaycana qarşı açıq təcavüzünü göstərir. Ermənistan rəhbərliyi Yaxın Şərqi amilindən öz məqsədləri naminə istifadə edir ki, müharibə olacağı təqdirdə, cəbhə xəttinə göndərməyə

kimsə olsun. Lakin suriyalı ermənilərin Qarabağda qalacağına inanmıram. Birincisi, bu, regionda qeyri-sabit vəziyyətə şərtlənir, ikincisi isə, nəzərə almalıyıq ki, 2016-cı ilin aprelinde olduğu kimi, Azərbaycan və Ermənistan arasında aktiv hərbi fəaliyyət hər an yenilənə bilər. Hesab edirəm ki, Suriyadan olan erməni qaçqınları işğal altındakı Qarabağda yalnız müvəqqəti sığınacaq tapa bilərlər. Yaşadıqları ölkədəki müharibəyə görə vətənlərinə qayıdan ermənilərin yeni müharibədə iş-

tirak etmək arzusunda olduqlarını düşünmürəm".

T.İsmayıl bildirib ki, Ermənistan Cənubi Qafqazın ən zəif ölkəsidir, Ermənistan iqtisadiyyatının vəziyyəti isə acınacaqlıdır: "Yerevanda, həmçinin erməni işğalı altında olan Qarabağda yaşayış səviyyəsi çox aşağıdır. Buna görə də ermənilərin bura kütlevi şəkildə köçürülməsindən söhbət gedə bilməz. Hakim rejimin belə arzusu var, çünki bu halda provokasiya planları irəli sürmək olar".

ELMAR

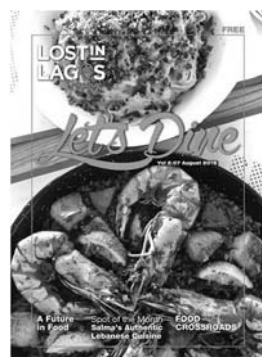
Nigeriyanın məşhur "Lil Magazine" mətbəx jurnalının avqust nömrəsində Azərbaycan yeməklərindən bəhs edilib.

"Azərbaycan mətbəxinə ekskursiya" adlı məqalələrin müəllifi bu ölkədə yaşayan həmyerlimiz Billurə Bayramovadır.

Nigeriya jurnalında "Azərbaycan mətbəxinə ekskurs"

Yazılarda Azərbaycan mətbəxinin ən ləziz təamlarından bəhs olunub. Qeyd edilib ki, Azərbaycan mətbəxinə müasir mətbəx nümunələri ilə yanaşı, ənənəvi qədim yemək reseptləri də qorunub saxlanılmaqdadır.

Müəllif nigeriyalı

oxuculara Azərbaycan mətbəxinə xüsusi yeri olan ənənəvi "Sacıq yeməyi"nin reseptini təqdim etməklə yanaşı, onun ölkəmizin qədim, tarixi məkanlarından olan Lahıc misgərlərinin hazırladığı xüsusi saclarda bişirildiyini də diqqətə çatdırır.

Jurnalda, həmçinin milli mətbəximizin ləziz təamlarından olan düşbərə, qutab və digər yeməklər barədə məlumat verilir. Müəllif düşbərə, ət və göyərti qutabının içində istifadə olunan inqrediyentlərin, hazırlanma qaydasını izah edir.

GÜNEL

31 avqust - Qubadlının işğalı günüdür...

Rayonun işğalından 25 il ötür

Azərbaycanın Qubadlı rayonunun Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən işğal edilməsinin 25 ili tamam olur. Qubadlı rayonu 31 avqust 1993-cü ildə ermənilər tərəfindən işğal edilib. İşğal ərəfəsində rayon əhalisinin sayı 30 min nəfər olub.

Erməni təcavüzü zamanı Qubadlı 5 il müddətində 238 şəhid verib, 146 nəfər əlil olub. Şəhidlərdən Əliyev Əliyev, Vasili Əliyev, Aslan Atakişiyev, Ələkbər Məmmədov, Kəram Mirzəyev, Aqil Məmmədov, Bəylər Ağayev, Kazımağa Kərimov, Səfa Axundov Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı adına layiq görülüb.

Hazırda 35 min 836 nəfərdən ibarət Qubadlı əhalisi respublikanın 42 rayonunda məcburi köçkün ömrü yaşayır.

Qubadlı rayonu 1930-cu ildə yaradılıb. Ərazisi 802 kv.km-dir. 94 yaşayış məntəqəsi, o cümlədən, 1 şəhər və 93 kəndi var.

İşğala qədər Qubadlının iqtisadiyyatının əsasını taxılçılıq, heyvandarlıq, tütüncülük, baramaçılıq və üzümçülük təşkil edib. 2 üzümün ilkin emalı zavodu, 1 yağ-pendir zavodu, 1 asfalt zavodu, 1 inkubator-quşçu luq fabriki, 1 balıqçılıq vətəgəsi, 1 daş karxanası, 1 mermər sexi, Azərbaycan "Neftqazavtomat" təcrübə zavodunun filialı və s. fəaliyyət göstərmiş. Ümumiyyətlə, Qubadlı rayonunda 62 idarə və müəssisə olub.

Qubadlı rayonunda 61 ümumtəhsil məktəbi, o cümlədən, 33 orta, 16 səkkizillik, 12 ibtidai məktəb fəaliyyət göstərib.

Qubadlıda 180-ə qədər mədəni-maarif müəssisəsi olub. 84 kitabxana, 12 mədəniyyət evi və 44 klub, 7 avtoklub əhaliyə xidmət edib. Rayonda 2 uşaq-musiqi məktəbi də fəaliyyət göstərib.

Ümumilikdə işğal nəticəsində rayonda olan 6988 yaşayış evi, 1080 kənd təsərrüfatı obyekt, 32 rabitə, 86 səhiyyə, 180 mədəniyyət, 6 sənaye müəssisələri, 650 km avtomobil yolları, 9 körpü, 2 su anbarı, 150 kilometr magistral su xətləri, 4830 km elektrik xətləri, 165 kilometr magistral qaz boru xətti, 146 idarə, müəssisə binaları, 18 dəyirman, 4 su nasos stansiyası, 120 ədəd elektrik yarımstansiyası və transformator dağıdılmış, 13365 hektar meşə sahəsi işğal altında qalıb.

Ermənilər 5 mindən çox nadir eksponat saxlanılan Qubadlı tarix-diyarşünaslıq muzeyini də talan ediblər. 4-cü əsrə aid "Gavur dərəsi"ndəki ibadətqah, 5-ci əsrə aid "Qalalı" və "Göyqala" abidələri, 14-cü əsrdə tikilmiş "Dəmirçilər" Türbəsi, Hacı Bədəl körpüsü, Laləzar körpüsü, eləcə də Əyin, Yusifbəyli, Seytas, Qarağacları, Xocamsaxlı kəndlərindəki digər tarixi abidələr hazırda işğal altındadır.

Qubadlı rayonu 1933-cü ildə yaradılmışdır. 1963-cü ildə ləğv edilərək, ərazisi Zəngilan rayon ilə birləşdirilmiş, 1964-cü ildə yenidən müstəqil rayon olmuşdur. 802 kvadratkilometr ərazisi olan bu dağ rayonunun mərkəzi Qubadlı şəhəridir. Bərgüşad çayının hər iki sahilində yerləşən şəhərin əhalisi 5604 nəfərdir. İşğaldan əvvəl 30500 nəfərlik rayon əhalisi 94 kənd və bir şəhərdə məskunlaşmışdı. Rayonun əhalisi, əsasən, kənd təsərrüfatı və heyvandarlıqla məşğul olmuşdur.

Rayon ərazisi Qarabağ yaylasının cənub-şərqində, Həkəri və Bərgüşad çaylarının hövzəsində yerləşir. Qərbdən Ermənistanla (120 kilometr), şimaldan Laçın, cənubdan Zəngilan, şərqdən Cəbrayıl rayonları ilə həmsərhəddir.

Qubadlı Azərbaycanın qədim yaşayış məskənlərindəndir. Rayon ərazisində inşa olunan ilk dünyəvi məktəbin yaşı bir əsrdən artıqdır.

Qubadlıdakı Gavur dərəsində IV əsrə aid ibadətqah mağara yerləşir. Rayonun Muradxanlı kəndindəki V əsrə aid Qalalı qalası, Əlquluşağı kəndindəki Göy qala abidələri, Yazı düzündəki XIV əsrə aid Cavanşir türbəsi, Dəmirçilər kəndindəki iki türbə, Gürcülü kəndindəki XVII əsrə aid türbə, Xocamsaxlı kəndindəki XVIII əsrə aid türbə rayon ərazisinin tarixi-dini abidələrlə zənginliyindən xəbər verir.

Rayon 31 avqust 1993-cü ildə Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən işğal edilmişdir. Nəticədə, minlərlə rayon sakini evlərindən didərgin düşmüş, onlarla tarixi-dini abidəmiz məhv olunmuşdur.

Qubadlı rayonunun əsir abidələri

Tarixi-dini abidələri

- ✓ Mağara məbədi (IV əsr) - Gavur dərəsi
- ✓ Mağara məbədi (XIV əsr) - Əlquluşağı kəndi
- ✓ Məbəd (XV-XVI əsrlər) - Məmər kəndi
- ✓ Məscidin qalıqları (XV-XVI əsrlər) - Xələc kəndi
- ✓ Məscid (XVIII əsr) - Yusifbəyli kəndi
- ✓ Məscid (XVIII əsr) - Mollalı kəndi
- ✓ Məscid (XVIII əsr) - Mirlər kəndi
- ✓ Məscid (XVIII əsr) - Məmər kəndi
- ✓ Məscid (XIX əsr) - Dondarlı kəndi

- ✓ Məscid (XIX əsr) - Dəmirçilər kəndi
- ✓ Məscid (XIX əsr) - Məhrizli kəndi
- ✓ Mağara ibadətqah - Əlquluşağı kəndi
- ✓ Alban kilsələri və abidələri - Yuxarı Cibikli kəndi

Ziyaratgahları

- ✓ Türbə (XIV əsr) - Dəmirçilər kəndi
- ✓ Türbə (XIV əsr) - Dəmirçilər kəndi
- ✓ Cavanşir türbəsi (XIV əsr) - Yazı düzü
- ✓ Türbə (XVII əsr) - Dəmirçilər kəndi
- ✓ Türbə (XVII əsr) - Gürcülü kəndi
- ✓ Türbə (XVIII əsr) - Xocamsaxlı kəndi
- ✓ Türbə (XVIII əsr) - Boynakərə kəndi
- ✓ İmamzadə - Cıfır kəndi
- ✓ Mir Sədi ağa ocağı - Mirlər kəndi
- ✓ Ağ hasar piri - Mirlər kəndi

- ✓ Mirmehdi ağa piri - Dondarlı kəndi
- ✓ Armudlu piri - Armudlu kəndi
- ✓ Səfərə baba piri - Saray kəndi
- ✓ Qarakaha piri - rayon mərkəzindən 20 km şimalda
- ✓ Ağkaha piri - rayon mərkəzindən 20 km şimalda
- ✓ Ağa Kərim Yalı piri - rayon mərkəzindən 15 km aralı
- ✓ Salahlı piri - Mərdanlı kəndi
- ✓ İmamzadə - Novlu kəndi
- ✓ Umoy Kaha piri - Qaracallı kəndi

Tarixi memarlıq abidələri

- ✓ Sığınacaq (IV əsr) - Əlquluşağı, Balahəsənli, Zor kəndləri
- ✓ Göy qala (V əsr) - Əlquluşağı kəndi
- ✓ Qalalı qalası (yeraltı keçidlə, V əsr) - Muradxanlı kəndi
- ✓ Qız qalası - Əlquluşağı kəndi
- ✓ Məşədi Allahverdi bulağı (1834-cü il) - Əlquluşağı kəndi
- ✓ Laləzar körpüsü (1867-ci il) - Əlquluşağı kəndi
- ✓ Məmmədyar bulağı (XIX əsr) - Əlquluşağı kəndi
- ✓ Paşa bulağı (1885-ci il) - Əlquluşağı kəndi
- ✓ Hacı Bədəl körpüsü (XIX əsr) - Dəmirçilər kəndi
- ✓ Qədim Haramı qəbiristanlığı (XIX əsr) - Əlquluşağı kəndi
- ✓ Məbəd bulağı (XIX əsr) - Mahmudlu kəndi
- ✓ Körpü (XIX əsr) - Mahmudlu kəndi
- ✓ Qalalı qalası - Əlquluşağı kəndi
- ✓ Oğlan-Qız abidəsi - Dəmirçilər kəndi
- ✓ Qalacıq qalası - Xocamsaxlı kəndi
- ✓ Qədim daş qoç və at heykəlləri - Qaracallı, Abdalanlı, Mahmudlu, Novlu kəndləri
- ✓ Koroğlu qalası - Əlquluşağı kəndi
- ✓ Qara-Qaya sığınacağı - Mahmudlu kəndi
- ✓ Qalaça - Əlquluşağı kəndi
- ✓ Daş sandıq - Məmər kəndi

Muzey əşyalarının istifadə və qorunmasına dair beynəlxalq işçi qrupu yaradılıb

Məqsəd türkdilli ölkələrin muzey işi sahəsində əməkdaşlığını inkişaf etdirməkdir

Beynəlxalq Türk Akademiyası (TWESCO) tərəfindən təşkil olunan Muzey əşyalarının istifadə və qorunmasına dair beynəlxalq işçi qrupunun Astana şəhərində təsis toplantısı keçirilib.

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin Mədəniyyətşünaslıq üzrə Elmi-Metodik Mərkəzi

nin direktoru Asif Usubəliyev beynəlxalq işçi qrupunun sədri seçilib.

İşçi qrupun yaradılmasında məqsəd türkdilli xalqların maddi-mədəni irsinin qoruyucuları olan muzeylərlə elmi və mədəni əməkdaşlığı canlandırmaq, orta qruplarımızın beynəlxalq ictimaiyyətə daha təsirli təqdimatı üçün onlar arasında vahid metodoloji

standartlar işləyib hazırlamaqdır. Bundan əlavə, işçi qrupu muzeyşünaslıq məsələlərində metodoloji şura funksiyasını üzünə götürüb.

Toplantıda TWESCO-nun prezidenti Darxan Kızırdı, Qazaxıstanın Mədəniyyət və İdman Nazirliyi Aparatının katibi Kuatjan Ualiyev, Azərbaycan, Qazaxıstan, Qırğızıstan,

Türkiyə və Monqolustanın muzeyşünaslıq işləri üzrə nümayəndələri, muzey rəhbərləri, TÜRK-SOY-un, Macarıstanın Astana'dakı səfirliyinin təmsilçiləri iştirak ediblər.

Tədbirdə işçi qrupun əsasnaməsi təsdiq olunub. Əsasnamədə türkdilli dövlətlərin muzeylərində vahid standartların tətbiqi, universal dəyər daşıyan muzey əşyalarının qarşılıqlı surətlərinin hazırlanması və mübadiləsi, Avrasiya türkdilli xalqlarının maddi və mədəni irsinin qorunması, bərpası, dünyaya tanıtılması üçün vahid standartların hazırlanması, milli muzeylər arasında bu istiqamətdə əməkdaşlığın genişləndirilməsi kimi məsələlər qeyd olunur.

Nahid HACIYEV

İndi Zümrüd Abbaszadənin adı yaşadığı Lənkəran şəhəri sənətsevərlərinin dilindən düşmür. Bu da səbəbsiz deyildir. Qeyri-adi yaradıcılıq qabiliyyətlə malik olan 15 yaşlı qız hələ kiçik yaşlarından rəsm sənətinə meyil salmışdır. İndiyə qədər onun firçasından çıxan bənzərsiz sənət nümunələri çoxdur. Gənc firça ustası demək olar ki, rəssamlığın bütün janrlarında sənət əsərləri yarada bilir. Zümrüdün ülvü hisslər, sonsuz məhəbbətlə yaratdığı bu əsərlər öz rəngarəngliyi, idea məzmunu, cizgilərinin ahəngdarlığı ilə zövq oxşayır.

Rəssamlıq sənətinə ürekdən bağlanan Zümrüd hazırda rəngli boya ilə daha çox kətan üzərində işləməyə maraqlıdır. Tanınmış rəssamlar deyirlər ki, Zümrüdü təsviri sənətdə özünəməxsus qabiliyyəti hiss olunur. O, sənətin bu növünə dərin-

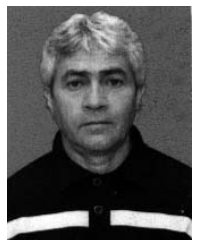
Gənc istedadlar Balaca rəssamın uğurları

də yiyələnmək üçün daha böyük əzmlə çalışmalı və ötən hər gün mədəni aləmini zənginləşdirməlidir.

Artıq bu gənc rəssamı Azərbaycandan uzaq ölkələrdə də tanıyıb-sevirilər. Belə ki, Yaponiya, Polşa, Hindistanda, eləcə də dünyanın digər yerlərində əsərləri nümayiş etdirilib və iştirakçısı olduğu sənət müsabiqələrində diplom və sertifikatlar qazanıb. Bu il isə Zümrüd çəkdiyi rəsm əsərləri ilə Yunanıstanda keçirilən müsabiqəyə qatılaraq üçüncü yerə layiq görülmüşdür.

Sözsüz ki bu rəssam qızın uğurları hələ qabaqdadır. Çünki o, öz üzərində ciddi çalışır, yaradıcılıq axtarışlarını usanmadan davam etdirir və bunun sayəsində də rəsmləri sənətsevərlər tərəfindən rəğbətlə qarşılanı...

Zəfər ORUCOĞLU,
Azərbaycan
Jurnalistlər
Birliyinin üzvü

Bakı 2019-cu ildə iki Avropa çempionatına ev sahibliyi edəcək

2014-cü ildə istifadəyə verilmiş və dəfələrlə beynəlxalq yarışlara şahidlik etmiş Milli Gimnastika Arenası 2019-cu ildə də boş durmayacaq.

Belə ki Avropa Gimnastika İttifaqının İcraiyyə Komitəsinin qərarı ilə növbəti ildə Bakı aerobika və bədii gimnastika üzrə Avropa Çempionatlarına ev sahibliyi edəcək.

2019-cu ilin 23-25 may tarixlərində Milli Gimnastika Arenası ilk dəfə olaraq, qitənin ən güclü aerobika gimnastlarını qəbul edəcək. Ölkəmizdə son 5 ildir

inkışaf etdirilən bu idman növü üzrə Avropa birinciliyinin məhz paytaxtımızda təşkili yerli gimnastların inkışafına da müsbət təkan verəcək.

Bunun ardınca isə 31 may – 2 iyun tarixləri məhz bədii gimnastlara həsr olunacaq. Bununla da, Bakı artıq 4-cü dəfə gimnastikanın ən sevilən növü -

bədii gimnastika üzrə Avropa Çempionatını təşkil etmiş olacaq.

Xatırladaq ki, beynəlxalq tədbirlərin təşkilində zəngin təcrübəyə malik Azərbaycan Gimnastika Federasiyası 2019-cu il ərzində idman gimnastikası, batut gimnastikası və tamblinq üzrə Dünya Kuboku mərhələləri, həmçinin bədii gimnastika üzrə həm Dünya Kuboku, həm də Dünya Çempionatını da təşkil edəcək.

Qeyd etməyə dəyər ki, ölkədə idmana göstərilən xüsusi diqqət və qayğının təzahürü kimi, bu gün irimiqyaslı beynəlxalq gimnastika yarışlarının Azərbaycanda təşkili idman növlərinin inkışafında böyük rol oynayır və həmçinin idman turizminin irəliləməsində də müsbət təsiri müşahidə olunur.

FIG Akademiyasının aerobika gimnastikası üzrə məşqçilik kurslarının nəticələri açıqlandı

Azərbaycan Gimnastika Federasiyası 13-20 avqust tarixlərində Bakıda aerobika gimnastikası üzrə yerli məşqçilər üçün Beynəlxalq Gimnastika Federasiyası (FIG) Akademiyasının 1-ci dərəcəyə aid məşqçilik kurslarını təşkil edib.

Həm nəzəriyyə, həm də təcrübə hissələrindən ibarət olan kurslarda biomexanika, anatomiya və psixologiya mövzuları üzrə təlimlər FIG-nin mütəxəssisləri Olqa Kiseleviçova (Slovakiya), Desislava Boquşeva (Bolqarıstan) və aerobika gimnastikası üzrə

millimizin baş məşqçisi və eyni zamanda FIG-nin mütəxəssisi Mariyan Kolev tərəfindən keçirilib.

7 gün davam etmiş kurslarda 10 yerli məşqçi - Vladimir Dolmatov, Aleksandra Qorobçuk, Emil Quliyev, Nərinə Hüseynova, İmran İmranov, Cəmilə İsmayılova, Mələk Kərimova, Elçin Məmmədov, Alfiya Mantova və Firuzə Sadiqova ilə yanaşı, Ukrayna, Rusiya və Özbəkistandan gəlmiş 5 məşqçi də iştirak edib. Seminarın son günü keçirilmiş imtahan nəticələrinə əsasən, bütün iştirakçılar kursları müvəffəqiyyətlə başa vuraraq, məşqçilik üzrə ilkin - 1-ci beynəlxalq dərəcəyə sahibləniliblər.

Bu münasibətilə uğur qazanmış bütün məşqçilərimizi təbrik edirik!

Azərbaycanın qrup hərəkətləri komandası "Challenge" seriyasına aid Dünya Kuboklarının qalibi oldu

Kazanda (Rusiya) bədii gimnastika üzrə Dünya Çempionatı öncəsi (11-16 sentyabr, Sofiya, Bolqarıstan) "Challenge" seriyasına aid sonuncu Dünya Kuboku öz işinə yekun vurdu.

Turnirdə ölkəmizi qrup proqramında təmsil edən Aliyə Paşayeva,

Siyana Vasileva, Aşşen Bayramova, Diana Doman və Zeynəb Hümətova 2 ip və 3 topla icra etdikləri kompozisiyaya görə 20 ölkə arasından finala çıxmağı bacarıblar. Qızlarımız final çıxışında isə 7-ci yerdə (19.750 xal) qərarlaşıblar.

Qeyd edək ki, il ərzində təşkil olunmuş "Challenge" seriyasına aid

bütün Dünya Kuboklarının yekun xallarına əsasən Azərbaycanın qrup hərəkətləri komandası məhz onlara dəfələrlə medal qazandırmış 2 ip və 3 topla nümayişlərinə görə bütün rəqiblərini geridə qoyaraq, qalib olublar.

Qızlarımızı təbrik edir və onlara qarşıdakı Dünya Çempionatında uğurlar arzulayırıq!

Batutçularımız beynəlxalq turniri medallarla başa vurdu

Yola saldıqımız həftə, Batumi (Gürcüstan) batut gimnastikası üzrə "Ajara Cup" adlı beynəlxalq yarışa ev sahibliyi edib.

Turnirdə Azərbaycan təmsilçiləri də müxtəlif yaş kateqoriyalarında çıxış edərək, medallar qazanıblar. Belə ki 15-16 yaşlı gimnastlar arasında xanım təmsilçimiz Selcan Mahsudova 85.100 xalla

gümüş medal sahibi olub.

11-12 yaşlı oğlanların yarışında isə batutçularımız Hüseyn Abbasov qızıl (89.675 xal), Mahsudov Maqsud isə bürünc (82.965 xal) medalla turniri başa vurublar.

Təsisçi və baş redaktor:

Əli MAHMUD

Baş redaktor müavini:
Fariz ÇOBANOĞLU

Redaksiyanın bank rekvizitləri:

h/h:
AZ73AMRA00400609440910768701
VÖEN 8600020231
Amrahbank ASC Yasamal filialı
Kodu: 508609 VÖEN: 1400064171
Müxbir hesabı:
AZ89NABZ0135010000000028944
SWIFT BİK: AMRAAZ22

Qeydiyyat

№ 0105-P184-44628

Ünvan: AZ 1073, Bakı 73.
Mətbuat prospekti,
529-cu məhəllə,
VI mərtəbə.
Tel/faks: 510-18-60,
daxili 6-01

Redaksiya

dövlətçiliyimizə, milli birliyimizə, ordumuza, iqtisadiyyatımıza, dilimizə, dinimizə, ərazi bütövlüyümüzdə və mənəvi-əxlaqi dəyərlərimizə xələl gətirən yazıları qəbul etmir.

Əlyazmalara cavab verilmir, geri qaytarılmır.

Qəzet "Qarabağa aparan yol"un kompüter mərkəzində yığılıb səhifələnmiş, "Ekspress-servis" mətbəəsində ofset üsulu ilə çap edilmişdir.
Sifariş: Tiraj:2500

Dizayner:

Ramiz ƏLƏKBƏROĞLU

Redaksiya reklam mətnlərinə görə məsuliyyət daşımır.

Buraxılışa məsul:
Fariz ÇOBANOĞLU

ELAN

arabağa
aparan yol

Qəzeti qaçqın və məcburi köçkünlərin doğma yurd-yularından erməni vəhşiləri tərəfindən qovulmasını, evsiz-əşiksiz qalmalarını, maddi imkanlarının aşağı olmasını nəzərə alaraq onların təbriklərini, elan və məlumatlarını pulsuz dərc edir.

Əlaqə telefonu:
(012)510-18-60

Etibarsız sayılır

Sofiyev Oruc Muhuma oğlunun adına verilmiş 169641 sayılı torpaq sahəsinin planı, ölçüsü və 689 sayılı Dövlət Aktı itdiyi üçün etibarsız sayılır.